

РЕШЕНИЕ

№ 7391

гр. София, 22.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 53 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ

при участието на секретаря БИЛЯНА ЕМ. П.
като разгледа докладваното от КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ Гражданско дело № 20231110130064 по описа за 2023 година

Предявен е осъдителен иск по чл. 55, ал.1, предл. 3 ЗЗД от **“КС” ЕООД**, ЕИК: ***, с адрес гр. София, район Студентски, бул. “Симеоновско шосе” №9, магазин №3, представлявано от управителя Иван Стефанов Иванов, *чрез адв. И. М. - САК*, със съдебен адрес: гр. София, ул. “Княз Борис” I №51, ап.1 **срещу “СС” ЕООД**, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление в гр. София, п.к.1111, район Слатина, ул. “Хемус” №59, вход В, ет.5, ап.50, представлявано от управителя Илия Петров Романски, *чрез адв. Н. Т. - САК*, със съдебен адрес: гр. София, р-н Средец, ул. “Генерал Паренсов” №28, ет.1, п.к.1142, с което ответникът да бъде осъден да заплати **сумата от 6 264 лева** (*първоначално за сумата от 7 578 лева, но след допуснато по реда на чл. 214, ал. 1, изр. 2 ГПК изменение на иска чрез намаляване на неговия размер във връзка с направено от ответника възражение в условие на евентуалност за прихващане на негово насрещно вземане*), представляваща платена на отпаднало основание сума по неформален договор за търговска продажба, ведно със законната лихва от датата на подаване на иска.

В **исковата молба** се твърди, че с оферта ответното дружество е предложило доставка на плочки за баня на обща стойност 12 630 лева. С приемане на офертата ищцовото дружество е заплатило в брой уговореното с нея авансово плащане за доставката в размер на 7 578 лева, като в тази връзка са издадени фактура и касов бон Авансирането на офертата от страна на ищеца, автоматично я е трансформирало в поръчка договор. Съгласно чл.2.1 от договора доставката на плочките е следвало да се извърши в срок от 45 календарни дни от датата на авансовото плащане - 24.10.2022г. Твърди се, че са последвали множество разговори между страните, с цел уреждане на отношенията във връзка с доставката, но и към датата на подаване на исковата молба доставката все още не е изпълнена.

Ищецът поддържа, че за него вече не съществува интерес от доставката, поради голямото закъснение и несериозното отношение на ответното дружество; твърди че към момента доставката е безполезна, тъй като банята вече била облицована с плочки. С исковата молба ищецът прави и изявление, че **разваля договора**.

Моли съда да постанови решение, с което ответното дружество **“СС” ЕООД** да бъде осъдено да заплати сума в размер на 6 264 лева, представляваща платена на отпаднало основание сума по неформален договор за търговска продажба, ведно със законната лихва от

датата на подаване на исковата молба, както и сторените в производството съдебно-деловодни разноски - държавна такса и адвокатско възнаграждение.

На основание чл. 390 ГПК е направено и **искане за допускане на обезпечение** на така предявения иск чрез налагане на запор върху банковата сметка на дружеството до размера на претендираната сума.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът е депозирал **отговор**, в който поддържа, че така предявеният иск е неоснователен. На първо място, посочва, че сключеният между двете страни неформален договор за търговска продажба, наричан още поръчка-договор, съгласно чл. 6 от оферта №0000000144 от 24.10.2022г дори и до този момент не е развален, за да се иска връщане на сумата от 7 578 лева, представляваща авансово плащане за продажба на плочки. На второ място, оспорва твърдението на ищеца за реализирана комуникация между страните, тъй като не са представени доказателства за това.

В условие на евентуалност, прави възражение за прихващане с вземане на ответното дружество към "СС" ЕООД по фактура от 01.08.2022г. №0-857 за сумата от 1313,33 лева към датата на издаване на фактурата, представляваща остатък по вече платена сума по фактура 0-555/08.03.2023г. Претендира и всички направени разноски по настоящото производство.

Софийският районен съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите и възраженията на страните, приема от фактическа и правна страна следното:

Ответното дружество "СС" ЕООД е отправило **оферта** до "КС" ЕООД за закупуване на плочки за баня (Гранитогрес подови плочки - ONYX BLANCHE-matte- 17 броя; Гранитогрес стена плочки ONYX BLANCHE-POLISHED - 8 броя; Гранитогрес стена плочки и плот MARRON IMPERIAL -polished- 6 броя), с включен транспорт на цена 1000 лева, всичко възлизащо общо на 12 630 лева с ДДС. На 24.10.2022г. ищцовото дружество е приело офертата, във връзка с което е заплатило сумата от 7578 лева, представляваща авансово плащане, за което са издадени фактура №0000000827/24.10.2022 г. и касов бон. Съгласно т.6 от офертата аванасирането от страна на клиента автоматично я е трансформирало в поръчка договор. Съгласно сключения неформален договор за търговска продажба, изпълнението на доставката е следвало да се осъществи в срок до 45 календарни дни от датата на авансовото плащане (24.10.2022г.). Ответното дружество не е изпълнило задължението си за доставка на плочките нито в уговорения срок, нито към момента на предявяване на исковата молба. Ищецът твърди, че след изтичане на срока по договора са последвали множество разговори между двете страни с цел уреждане на отношенията помежду им, за които разговори обаче не се сочат доказателства.

Ищецът е направил искане за допускане на обезпечение на бъдещ иск по чл. 390 ГПК чрез налагане на запор върху банковата сметка на ответното дружество до размера на претендираната сума - 7 578 лева. С Определение от 05.06.2023г. съдът е допуснал исканото обезпечение и е издал обезпечителна заповед, с която е допуснал обезпечение на предявения осъдителен иск на "КС" ЕООД, ЕИК: ***, с адрес гр. София, район Студентски, бул. "Симеоновско шосе" №9, магазин №3, представлявано от управителя Иван Стефанов Иванов, **срещу "СС" ЕООД**, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление в гр. София, п.к.1111, район Слатина, ул. "Хемус" №59, вход В, ет.5, ап.50, представлявано от управителя Илия Петров Романски с цена 7578 лева, **ЧРЕЗ налагане на запор** върху вземания на "СС" ЕООД, ЕИК *** по неговата банкова сметка IBAN BG151ABG81231000875901 до размера на вземането от 7578 лева.

Тъй като процесната сума не била върната на ищеца, за същия възникнал правен интерес от предявяване на настоящия иск.

Предявеният иск е с правното основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД.

В чл. 55 ЗЗД са уредени три различни фактически състава – получаване на нещо без основание, на неосъществено основание или на отпаднало основание. При третия фактически състав на чл. 55, ал. 1 ЗЗД основанието съществува при получаването на престацията, но след това то е отпаднало с обратна сила. Текстът намира приложение при унищожаване на договорите поради пороци на волята, при разваляне на договорите поради неизпълнение, при настъпване на прекратително условие, когато сделката е сключена при такова условие и в други подобни случаи (*съгласно Постановление № 1 от 28.05.1979 г. на Пленума на ВС*).

За да възникне претендираното спорно материално право, е необходимо наличието на следните **материални предпоставки**: 1. *Наличие на действително облигационно отношение между страните*; 2. *Плащане на уговорената цена по неформалния договор за търговска продажба*; 3. *Договорът да е бил надлежно развален от изправния кредитор, поради виновно неизпълнение на договорното задължение от страна на ответника*.

С доклада по делото съдът е разпределил в тежест на ищеца да докаже при условията на пълно и главно доказване, че между него и ответника е възникнало действително облигационно отношение по договор за продажба на плочки от 24.10.2022г.; че е изпълнил точно задължението си за извършване на авансово плащане; че правомерно е упражнил правото си едностранно да прекрати договора, съобразно предвидените в него условия; че действително е уведомил ответника за едностранното прекратяване.

В производството **не се спори** по първите два елемента от фактическия състав – съществуване на действително облигационно отношение между страните, както и заплащане на сумата от 7578 лева - авансово плащане по договор за продажба на плочки от 24.10. 2022г.

Спорно се явява обстоятелството дали сключеният между двете страни неформален договор за търговска продажба е развален.

В настоящия случай ищецът прави **изявление за разваляне на договора с исковата молба**, като претендира връщане на авансово платената част от цената, без да определя на ответното дружество подходящ срок за реално изпълнение, с оглед на това, че интересът от доставката вече не съществува поради голямото закъснение и несериозно отношение от страна на ответника, както и поради безполезност на доставката.

В разпоредбата на чл. 87, ал. 1 ЗЗД са предвидени предпоставките за едностранно преустановяване на двустранен договор при неизпълнение от страна на длъжника, по причина, за която последният отговаря. Според законовия текст предпоставките на развалянето са три - 1. *Да е налице неизпълнение на задължение на едната страна*, 2. *Това неизпълнение да е виновно* и 3. *Кредиторът да е изправен*. С изявлението за извънсъдебно разваляне на договора изправната страна упражнява свое потестативно право, като е необходимо изявлението да достигне до неизправния длъжник. Съгласно чл. 87, ал.2 ЗЗД кредиторът може да заяви на длъжника, че разваля договора и без да даде срок, ако изпълнението е станало невъзможно изцяло или отчасти, ако поради забава на длъжника то е станало безполезно, или ако задължението е трябвало да се изпълни непременно в уговореното време. Когато се твърди разваляне на договора на основание чл. 87, ал. 2 ЗЗД поради безполезност на изпълнението, настъпило в резултат на забава на длъжника, безполезността трябва да е настъпила в резултат на виновна забава на длъжника (*в този смисъл Решение № 51/10.09.2010 г. по т. д. № 32/2009 г., II т. о. на ВКС*). При тази предпоставка за безусловно разваляне на договора в тежест на кредитора е да установи по безспорен начин отпадането на интереса от изпълнението, настъпило именно в резултат на

забавата на длъжника.

Съгласно предвиденото в договора за продажба на плочки, ответникът се е задължил да изпълни в 45-дневен срок от извършване на авансовото плащане. Към момента на изтичане на този срок, изпълнение на така поетото задължение, не е извършено, такова не е направено и към момента на предявяване на исковата молба, ответникът не е изразил готовност да изпълни и в хода на процеса. Не се установиха и обстоятелства, въз основа на които той да не дължи изпълнение. Ищецът се явява изправен кредитор, тъй като извършеното плащане (авансиране на офертата) следва да се кредитира като конкретно изпълнение на договорно задължение. Така се установяват предпоставките, въз основа на които ищецът има право да развали договора.

Едностранното разваляне на договора е изявление на изправната страна по него, отправено до неизправния съконтрагент, че счита договора за развален или че разваля договора. По своята правна същност развалянето на договора чрез едностранно волеизявление съставлява субективно потестативно право и за да настъпят правните последици в резултат на упражняването му е необходимо **изявлението за разваляне да достигне до неизправния длъжник**. Твърдението на ответната страна, че дори и към момента на предявяване на иска договорът не е развален, е неоснователно. **Без значение** е дали волеизявлението е направено преди подаване на исковата молба в съда в отделна покана или е заявено в исковата молба. Обстоятелството, че исковата молба се отправя до съда, не може да обоснове извод, че същата не се отнася до ответника. Когато ищецът е направил искане за разваляне на договора от съда поради неизпълнение на задълженията на ответника, волята за разваляне на възникналото между страните правоотношение е точно и ясно изразена. **С получаване на препис от исковата молба ответникът е уведомен за изявлението на ищеца за разваляне на договора (в този смисъл Решение No 178 от 12.11.2010 г. на ВКС по т. д. No 60/2010 г., II т. о., ТК; Решение № 186 от 15.07.2014 г. на ВКС по гр. д. № 6836/2013 г., III г. о., ГК).**

В конкретния случай **следва да се приеме, че са настъпили условията за разваляне на процесния договор**, независимо от недоказването на безполезност на изпълнението по смисъла на чл. 87, ал. 2 от ЗЗД (която Съдът също приема, че е налице с оглед изминалия период след настъпване изискуемостта на задължението на продавача да достави стоката, както и с оглед на това, че ответната страна не изявява готовност да изпълни задължението).

С оглед на това, че са настъпили предпоставките за разваляне на договора, следва да се приеме, че е осъществена и последната, трета, предпоставка от фактическия състав на чл. 55, ал.1, предл. 3 ЗЗД, а именно правомерно упражняване правото едностранно да се прекрати договора от изправния кредитор. Ето, защо настоящият състав приема, че **така предявеният иск е основателен и следва да бъде уважен в пълен размер**.

Направеното от ответника **възражение за прихващане в условие на евентуалност** с негово вземане по фактура от 01.08.2022г. №0-857 за сумата от 1313,33 лева към датата на издаване на фактурата, представляваща остатък по вече платена сума по фактура 0-555/08.03.2023г., е породило действие още преди исковата молба и ищецът е намалил размера на иска си на основание чл. 214, ал.1, изр. 2 ГПК във връзка с направеното от ответната страна възражение в отговора на исковата молба. Активното вземане на ответния обаче е станало изискуемо още преди исковата молба, така че ответника за тази част от вземането не е дал повод и съизмерно само с тази част му се дължат разноски или 0,18 от общия доказан размер.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК, право на разноски има ищецът. Ответникът следва да

бъде осъден да заплати на ищеца сума в размер на 1020,12 лева, представляваща държавна такса (вкл. и държавна такса за издаване на обезпечителна заповед по чл. 390 ГПК) и адвокатско възнаграждение.

На основание на чл. 78, ал. 3 ГПК, право на разноси има и ответника в размер на 197, 78 лв.

Воден от горното съдът,

РЕШИ:

ОСЪЖДА “СС” ЕООД, ЕИК: ***, , със седалище и адрес на управление в гр. София, п.к.1111, район Слатина, ул. “Хемус” №59, вход В, ет.5, ап.50, представлявано от управителя Илия Петров Романски **ДА ЗАПЛАТИ** на “КС” ЕООД, ЕИК: ***, с адрес гр. София, район Студентски, бул. “Симеоновско шосе” №9, магазин №3, представлявано от управителя Иван Стефанов Иванов сумата от **6 264 лева**, представляваща платена на отпаднало основание сума по неформален договор за търговска продажба, ведно със законната лихва от датата на подаване на иска.

ОСЪЖДА “СС” ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление в гр. София, п.к.1111, район Слатина, ул. “Хемус” №59, вход В, ет.5, ап.50, представлявано от управителя Илия Петров Романски **ДА ЗАПЛАТИ** на “КС” ЕООД, ЕИК: ***, с адрес гр. София, район Студентски, бул. “Симеоновско шосе” №9, магазин №3, представлявано от управителя Иван Стефанов Иванов сумата от **1020,12 лева**, представляваща държавна такса (вкл. и държавна такса за издаване на обезпечителна заповед по чл. 390 ГПК) и адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА “КС” ЕООД, ЕИК: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на СС” ЕООД, ЕИК: ***, сумата от **197, 78 лв.**, представляваща разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____